

Participatie: Wanneer is het goed genoeg?

Whitepaper participatietrajecten: Indicatoren voor het toetsen van de kwaliteit in drie stappen

Programma

1. Wie zijn Saskia en Carolien?
2. En jullie: “waar staat je gemeente?”
3. Het toetsingskader:
 - i. Aanleiding
 - ii. Uitgangspunten
 - iii. Structuur: drieluik
4. Wat heb **jij** nodig?

Wie zijn er vandaag?

Twee betrokken burgers...

Saskia: [onderzoeker, fascinatie, verhaal Gouda?, plaatjes?]

Carolien: [met plaatje wijkpaleis etc]

- Focus op duurzaamheid & gedrag
- Inst. voor Milieuvraagstukken (PhD.)
- Drift: Transitie management
- Stad maken: bijv. Wijkpaleis
- Nu: voor gemeenten

Wie zijn er vandaag?

Waar staat je gemeente?

Per Mentimeter:

waar loop je nu het hardst tegenaan?
(dus wat zou je op willen lossen?)

Whitepaper

Participatietrajecten

Indicatoren voor het toetsen van de kwaliteit
in drie stappen

Januari 2023

nēn
De waarde
van normen

nēn

Wie zijn er vandaag? (Reflectie)

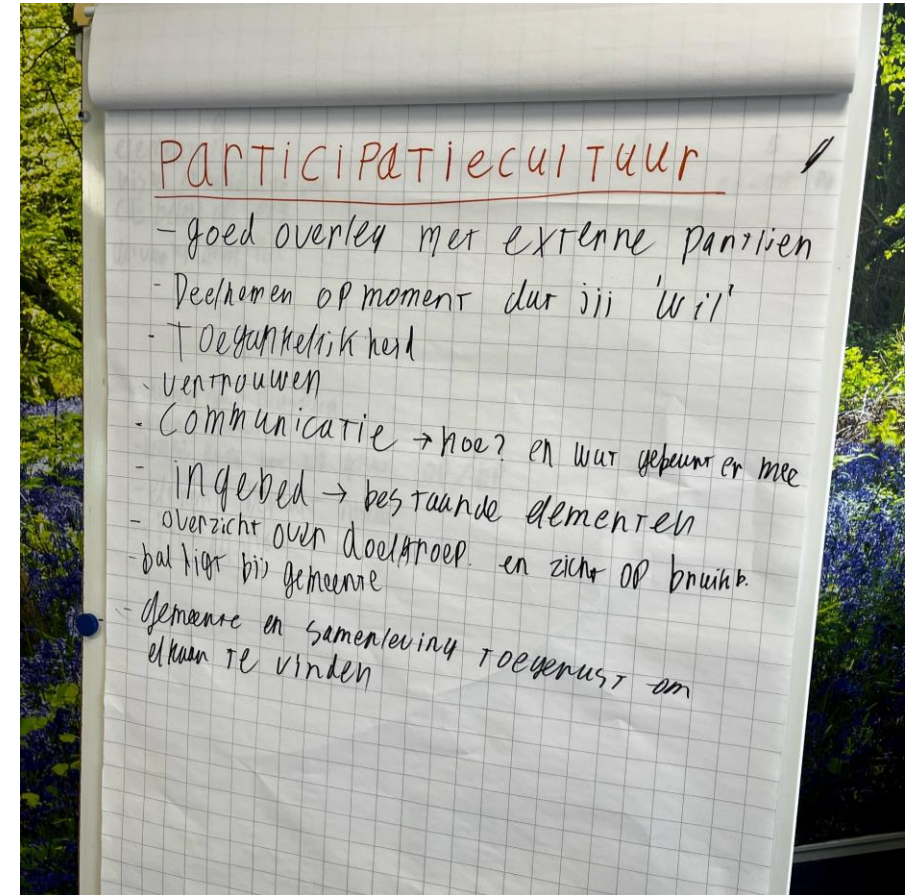
Waar staat je gemeente?

Participatiecultuur:

De mate waarin en wijze waarop gemeente en samenleving toegerust zijn, om elkaar te vinden.

Afstudeerder SME:

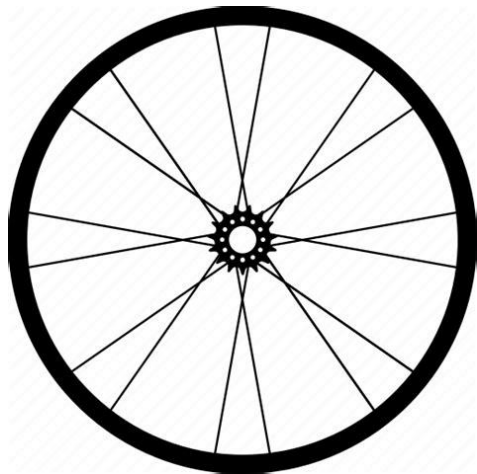
De kern van een goede participatiecultuur is hierbij dat de gemeente niet voor ieder onderwerp een nieuw participatietraject hoeft te starten, maar al weet welke initiatieven en belangen er bestaan door continue samen te werken met verschillende partijen in de samenleving.

Het toetsingskader

Aanleiding: waarom een toetsingskader?

Participatie in Omgevingswet is maatwerk én vormvrij...
... maar ook veel behoefte aan een transparante en éénduidige
manier om de kwaliteit te toetsen

En: er is kennis en ervaring.
Daar kun je op voortbouwen.

Whitepaper

Participatietrajecten

Indicatoren voor het toetsen van de kwaliteit
in drie stappen

Januari 2023

nēn
De waarde
van normen

nēn

Uitgangspunten: wat willen we (niet)?

- Hou het eenvoudig:
geen verplichte onderzoeken of lange vragenlijsten.
- Ruimte voor participatie op maat
niet voorschrijvend (van een vorm of de mate)
- Praatstuk: brengt het gesprek tussen gemeente, burgers en initiatiefnemers op gang.
Zet initiatiefnemer aan tot nadenken over participatie.
- Maakt gebruik van bestaande kennis over participatie, sluit aan bij bewezen werkwijzen.

Whitepaper

Participatietrajecten

Indicatoren voor het toetsen van de kwaliteit
in drie stappen

Januari 2023

Structuur: Drieluik

1. Vooraf
2. Het participatietraject zelf
3. Achteraf

Is participatie gewenst?

12 indicatoren

Hoe ging het?

Toetsen van participatie in 3 stappen

De opgave

- Impact
 - Belang
 - Omvang
 - Invloed op de omgeving
 - Maatschappelijke aandacht
- Complexiteit

1

Bepalen van de juiste mate van participatie

Plan & uitvoering

- Vooraf – het plan
- Achteraf – de uitvoering

2

Beoordelen van het participatieproces zelf

Resultaat & evaluatie

- Hoe zijn de uitkomsten verwerkt?
- Alle perspectieven in beeld?
- Evaluatie

3

Beoordeling van de resultaten van participatie

Het toetsingskader

Stap 2: Beoordelen van het plan en/of de uitvoering

Voorbeeld van een verdiepende vraag

Invloed

- In welke mate en op welke momenten hebben betrokkenen invloed tijdens het participatieproces? Dit kan per betrokkene verschillend zijn.
- Is de mate van invloed duidelijk gecommuniceerd aan participanten?
- Hoe verhoudt het ontwerp van het participatieproces zich tot de impact en complexiteit van het initiatief. Sluit het aan bij 'de mate van participatie' die in stap 1 is bepaald?
- Heeft er gedurende het proces een verschuiving plaatsgevonden in de mate van invloed en waarom?

Hoe verder?

Wat heb je nodig?

Per Mentimeter:

1. Waar hebben jullie behoefte aan?
2. En: hoe kan dit kader daarbij helpen?

Per hand opsteken:

En wat zou je daarbij nodig hebben...

Whitepaper

Participatietrajecten

Indicatoren voor het toetsen van de kwaliteit
in drie stappen

Januari 2023

nēn
De waarde
van normen

nēn

Participatie & betrokkenheid

PBL-signalenrapport 'Betrokken burgers':

Waar komt deze definitie uit?

“Participatie is **een proces** waarbij **individuen, groepen en organisaties** **betrokken zijn** bij het nemen van **beslissingen die hen raken**“ (in de fysieke leefomgeving)

Semantiek: 'participatie' vs. 'betrokkenheid'

“Participatie is een proces waarbij individuen, groepen en organisaties

betrokken zijn óf **betrokken worden**

bij het nemen van beslissingen die hen raken“ (in de fysieke leefomgeving)

Opstellers:

Hilke Batist – Wissing Ruimtelijke denkers
Cilou Bertin – Energie Samen
Saskia Bisschops – Open Universiteit
Joram Grünfeld – gemeente Hilversum
Carolien Hoogland – NEN
Wim Tijssen – Gemeente Tilburg

Gesprekspartners:

Jeroen Boon (VNG), Chantal Robbe (Stadkwadraat), Agnes de Boer (gemeente Alkmaar), Nancy Verkooijen (gemeente Wassenaar/Voorschoten), Latoija Ponsioen (gemeente Gouda), Lotte Klous (Rochdale), Sanne Jansen (Provincie Zuid-Holland), Miranda Mulder (gemeente Krimpenerwaard), Jo-Anne Damen (HLT-Samen)

Kritische luisteraars:

Programma Implementatie Omgevingswet/VNG maart 2021, G40/G4-leerkring
Omgevingswet – Participatie april 2021, Kennisdeelsessie participatie/MRA Februari
2022

Contact:

[NEN.nl/nieuws/nen-publiceert-whitepaper-over-kwaliteit-van-burgerparticipatie/](https://nen.nl/nieuws/nen-publiceert-whitepaper-over-kwaliteit-van-burgerparticipatie/)

saskia.bisschops@OU.nl

hoogland@SME.nl